

Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ
ΙΣΤΟΡΙΑ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α.1.

- A.1.1. α)** σελ. 53, «Την ίδια περίπου εποχή ...λεωφορεία». Χρήσιμη μικρή εισαγωγή, που θα ερμηνεύει τη φράση «την ίδια εποχή»: μετά την έλευση των προσφύγων και τον πολλαπλασιασμό των κατοίκων της Αθήνας (σε 1.000.000) ήταν ανάγκη να γίνουν επενδύσεις και να βελτιωθούν οι υποδομές.
- β)** σελ. 93, «Σοβαρότερη από όλες... Αλέξανδρο Παπαναστασίου», έπειτα συμπληρώνουμε σελ. 89 στις εκλογές της 8^{ης} Αυγούστου 1910 «σε κάποιες εκλογικές περιφέρειες... Εταιρεία». Χρήσιμη και πάλι η συμπλήρωση στα λόγια του βιβλίου κάποιας φράσης του τύπου «σοβαρότερη από όλες τις αριστερές ομάδες της εποχής...».
- γ)** σελ. 249, «Ο ξεριζωμός των Ελλήνων της Μικράς Ασίας... Ροστόβ».
- δ)** σελ. 160, «Το έργο της εκτίμησης ... Γραφεία Ανταλλαγής πληθυσμών».
- ε)** σελ. 208, «Με τον Οργανικό Νόμο ... εγκατάστασής του».

- A.1.2. 1** – Λάθος
2 – Λάθος
3 – Σωστό
4 – Λάθος
5 – Λάθος.

ΘΕΜΑ Α.2.

- A.2.1. 1.** σελ. 137, «οι πρώτοι Έλληνες που πέρασαν... (Μακεδονικός αγώνας)», σελ. 137 «Μετά την υπογραφή...Ελλάδα», σελ. 140 «Το Νοέμβριο του 1919 ... της συνθήκης».
- 2.** σελ. 137 «Την εποχή αυτή έφθασε...ελληνικής κυβέρνησης», σελ. 140 «την περίοδο 1919 ... Ρώσοι»
- 3.** σελ. 137 «τον ίδιο χρόνο ... Ρουμανίας». Η φράση «τον ίδιο χρόνο» θα ήταν καλό να διευκρινιστεί ότι αναφέρεται στο 1906. Επίσης σελ.140 «Έλληνες πρόσφυγες ήλθαν από τη Ρουμανία το 1919 από περιοχές που αποτέλεσαν πεδίο πολεμικών συγκρούσεων».

- A.2.2.** σελ. 250- 251, «Η κυβέρνηση του Ελευθερίου Βενιζέλου Ελληνοποντίων»

ΘΕΜΑ Β.1.

- α. Σχολ. Βιβλίο :** σελ. 78 -79, «Παρά την αντίδραση του βασιλιά... πλειοψηφίας της Βουλής»

Σχόλια και στοιχεία από το παράθεμα: Όπως φαίνεται από το ύφος του κειμένου ο βασιλιάς παρουσιάζει την εφαρμογή της αρχής της δεδηλωμένης ως προσωπική του απόφαση, αν και εμείς γνωρίζουμε τις πιέσεις που δέχτηκε από το Χαρίλαο Τρικούπη για την υιοθέτηση και εφαρμογή της.

Τονίζει την υποταγή του στο σύνταγμα, αναφέρεται στα δικαιώματα του λαού, υπονοώντας τη «λαϊκή κυριαρχία», που κατοχυρώνει το σύνταγμα του 1864, αναγνωρίζει τη σύζευξη δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που ισχύουν γενικά στη δημοκρατία και αφορούν ασφαλώς και τους βουλευτές. Τέλος καταλήγει ότι με την αρχή της δεδηλωμένης θα καταστεί αρμονική η λειτουργία του πολιτεύματος, πράγμα που δικαιολογεί την εφαρμογή της στην πολιτική πράξη. Εννοεί, δηλαδή, ότι η επιλογή εκείνου που αναλαμβάνει την πρωθυπουργία από το πλειοψηφούν κόμμα θα διασφαλίσει μακροβιότερες και σταθερότερες κυβερνήσεις στη χώρα.

- β. Σχολ. Βιβλίο:** σελ. 79 «Αυτό θα στερούσε... τοπίου».

Σχόλια και στοιχεία από τα παραθέματα: Αυτοί είναι οι λόγοι που ο συγκεκριμένος βασιλικός λόγος θεωρήθηκε «ιστορικός» από τον Αλέξανδρο Σβώλο, όπως λέει το δεύτερο παράθεμα.

Ήδη στο λόγο του Γεωργίου που προαναφέρθηκε αναφέρεται η «εναρμόνιος λειτουργία του πολιτεύματος» ως μία από τις κυριότερες αναμενόμενες συνέπειες της εφαρμογής της αρχής της δεδηλωμένης. Μπορεί να προστεθεί, γενικότερα, ότι αυτή επηρέασε καθοριστικά την εσωτερική πολιτική ζωή στην Ελλάδα, άνοιξε το δρόμο για το δικομματισμό, την εξαφάνιση των μικρών πολιτικών κομμάτων, περιόρισε τις συχνές πολιτικές κρίσεις και εξασφάλισε κυβερνητική σταθερότητα, αποτρέποντας τη διαρκή προσφυγή στις εκλογές.

Κυρίως όμως περιόρισε τις αυθαιρεσίες του βασιλιά και τον ανάγκασε να πάψει να επιλέγει τους πολιτικούς της αρεσκείας του, αφού η επιλογή του πρωθυπουργού, που θα έπαιρνε την εντολή σχηματισμού κυβέρνησης έπρεπε να είναι σύμφωνη με τη λαϊκή εντολή.

Στο δεύτερο κείμενο επίσης σημειώνεται ότι η όλη εφαρμογή της αρχής της δεδηλωμένης, που ο Τρικούπης είχε εμπνευστεί από το αγγλικό πρότυπο διακυβέρνησης, αποτελούσε πανευρωπαϊκό ιδεώδες.

ΘΕΜΑ Β.2.

- α. Σχολ. Βιβλίο:** σελ. 208, «Το θετικό και αισιόδοξο κλίμα... Κρητών».

Σχόλια και στοιχεία από τα παραθέματα: Στο κείμενο καταγράφονται η ηλικία, τα γνωρίσματα του χαρακτήρα, η νοοτροπία του Πρίγκιπα, που φυσικά μπορούν να αναφερθούν και να αναλυθούν και από το μαθητή. Προφανώς ο ίδιος δεν είχε εμπειρίες πολιτικής δράσης και άσκησης κυβερνητικού έργου.

Γίνεται λόγος επίσης για τον κυριότερο σύμβουλο του Γεωργίου, που επιβλήθηκε από το Παλάτι της Ελλάδας, στον οποίο ονομαστικά αναφέρεται και ο ίδιος ο Βενιζέλος στο δεύτερο παράθεμα. Επρόκειτο για τον Παπαδιαμαντόπουλο, που κατασκευοφαντούσε προσωπικά τους Κρητικούς πολιτικούς και μάλιστα τον Ελευθέριο Βενιζέλο.

Εξάλλου η παιδεία του Γεωργίου ήταν κυρίως στρατιωτική, γι' αυτό και δε διέκρινε τη διαφορά διακυβέρνησης κράτους και «καραβιού», όπως παρατηρούσε ο Άγγλος Πρόξενος, ενώ η δυνατότητά του για διπλωματικούς ελιγμούς περιορισμένη. Αυτά δικαιολογούν την αδυναμία του να διοικήσει με ευελιξία και να συνεργαστεί με πολιτικούς και διπλωμάτες, πράγμα που ήταν αναγκαίο για τη θέση που του δόθηκε στην αυτονομη πολιτεία της Κρήτης. Έτσι προδιαγραφόταν και η αποτυχία του.

- β. Σχολ. Βιβλίο:** σελ. 208-209, «Αλλά το πιο σημαντικό... κλίμα διχασμού».
Σχόλια και στοιχεία από τα παραθέματα: Όπως φαίνεται και από τα αποσπάσματα ο Γεώργιος δεν είχε διάθεση συνεργασίας με τους συμβούλους και τους Κρητικούς πολιτικούς στα θέματα των διπλωματικών χειρισμών του για το Εθνικό ζήτημα. Με βάση τα στοιχεία και του σχολικού βιβλίου θεωρούσε αποκλειστικά δική του την ευθύνη της διαχείρισης και το περιβάλλον του διέσπειρε σύκοφαντίες εναντίον του Βενιζέλου για τους χειρισμούς.

Αυτό τονίζει ο Ελευθέριος Βενιζέλος στα πολύκροτα άρθρα του «Γεννηθήτω φως», που δημοσιεύτηκαν στην εφημερίδα των Χανίων «Κήρυξ» μετά την απόλυσή του. Στα δύο αποσπάσματα από τα άρθρα αυτά επιβεβαιώνονται τα στοιχεία του σχολικού βιβλίου, τονίζεται ο ρόλος της αυλής του Πρίγκιπα και προσωπικά του Ανδρέα Παπαδιαμαντόπουλου και καταδεικνύεται ο χαρακτήρας της προσωπικής αντιπαράθεσης που έλαβε η σύγκρουση Πρίγκιπα και Βενιζέλου χρόνια πριν το Κίνημα του Θερίσου, που θα ξεσπούσε το 1905.